Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

POSTE LÉGAL

NĂM THỨ NĂM — SỐ 244 MỖI SỐ 0 $ 07 JEUDI 29 DECEMBRE 1921

TRẦN-ĐẮC-NGHĨA
TỔNG LÝ

Giá bán nhựt trình

BỔN QUỐC-NGỮ:
Trọn năm.....5.00
Sáu tháng.....3.00

BỔN LANGSA:
Trọn năm.....3.00
Sáu tháng.....2.00

BỔN CHỨNG HAI BỔN
Trọn năm.....7.00
Sáu tháng.....4.00

AN-HÀ-BÁO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUỐC-NGỮ DU COURRIER DE L'OUEST

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles

NHÀ BÁO Ở TẠI ĐƯỜNG Boulevard Delanoue — Cantho

TRƯƠNG-QUANG-TIẾN
CHỦ BÚT

Về việc mua bán hay là mua nhựt trình xin để thơ cho M. TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

Lúc mua báo xin các ngài chiếu cố, gởi số tiền luôn, bổn-quán lấy làm thâm cảm.

Những bài gởi đến không đăng lên báo được thì không để trả lại, xin các ngài lưu ý.

KỲ NHÓM NGHỊ-VIÊN ĐỊA-HẠT

Tại Cầnthơ từ ngày 9 đến 14 Décembre 1921

[illegible] 12 Décembre 1921

[illegible] Địa-hạt [illegible] tỉnh [illegible]

[illegible] kinh tỉnh mấy [illegible] xét vì nhà [illegible] phong [illegible] dân [illegible] nhưng đến [illegible] chẳng lo [illegible]

Vậy [illegible] là mười đăng tuyển cử [illegible] Hòa-hảo, thay mặt [illegible] sau đây. [illegible] dân [illegible] sự [illegible]

[illegible] Annam [illegible] cảnh-[illegible] nhà-[illegible] nghĩa [illegible] cho dân [illegible] kinh [illegible] theo quan [illegible] vì nhà [illegible] lập [illegible] mỗi năm phải [illegible] nữa là 2 [illegible] trong sở cảnh-[illegible] quyền [illegible] đất [illegible] nước phải [illegible] nông, đang có [illegible] thứ [illegible] cho nông-phu [illegible] quan Cầu-tỉnh [illegible] định [illegible] bắt đầu năm 1922 một [illegible] khoản vét kinh cũ và [illegible] mượn xáng [illegible] kinh [illegible] lập bề dài 16 kilom.400, [illegible] 12.[illegible] đồng bạc [illegible] kước [illegible] làm. Nước [illegible] phải làm [illegible] 1917 [illegible] nay (1921) [illegible] làm mấy làng theo khoản kỳ hội đây là làng Trung-hưng, Tân-hưng, Mỹ-phước và Tân-lập đều là thất mùa [illegible] làm không đăng 10 giạ lúa, [illegible] thế điền [illegible] thì thân không đăng, có phải là thiệt hại cho dân và thất lợi cho nhà nước không? Theo khoản tôi xin vét kinh Saintenoy thì có bốn lá đơn của Hương-chức và điền-chủ tại làng Trung-hưng Tân-hưng, Mỹ-phước và Tân-lập kêu nài, tôi xin ghiêm theo đây.

Hai là: Vét kinh Tân-phước bề dài 5kilom.700 xin định 2.850 công-sưu, mỗi công-sưu là 2$25 thì thành ra 6.412$50. Vì kinh nầy nhà nước đào hơn 20 năm rồi, nay cạn lắm, ghe thương buôn đi không đặng, và qua tháng giêng tháng hai và tháng ba Annam thì kinh nầy cạn cạn, dân sự ở trong kinh không có nước mà uống, theo khoản tôi xin vét kinh Tân-phước có một lá đơn của hương-chức, điền-chủ và dân sự tại làng Mỹ-phước kêu nài tôi xin ghiêm theo đây.

Ba là: Vét kinh xáng bộ từ chợ Cái-tàu qua làng Như-lăng bề giài 9kilom.500, xin định là 1.750 công-sưu, mỗi công-sưu là 2$25, thành ra 3.937$50, vét kinh nầy đất bỏ mép kinh phía bên ruộng, đặng làm bờ ngăn nước, vì ruộng theo kinh nầy là ruộng ngoại hạng, khi cửa có kinh, mỗi mẫu làm từ 100 chí 150 giạ, mà năm 1913 nhà nước đào kinh nầy đặng làm lộ quản hạt số 16 tới nay thì ruộng bên lộ không có hại chi là nhờ có cái bờ ngăn nước, còn ruộng bên kinh bị hạt nhiều lắm mỗi mẫu làm đặng 60 chục giạ, có phải là thất lợi cho nông-phu hơn phân nửa chăng? Vì mùa khô mà nước công lên ruộng, nên đất bị trám thủy, khoản tôi xin vét kinh xáng bộ có hai lá đơn của hương-chức và dân sự tại làng Thạnh-hưng và Như-lăng kêu nài, tôi xin ghiêm theo đây. Mà vét tôi xin vét kinh xáng bộ là đều rất hữu ích, một là đất khỏi trám-thủy, hai là thông-thương đường thủy-đạo, vì dân sự Bến Bạ ngày muốn đi xuống Phụng-hiệp hay là đi Sóctrăng thì phải đi kinh nầy luôn luôn, và ghe buôn đi kinh nầy cũng nhiều.

Bốn là: Vét kinh Trâu-hôi bề giài 2kilom.400 xin định 1.200 công-sưu, mỗi công-sưu 2$25, thì thành ra 2.700$ vì kinh nầy dân sự ở đông, mà bây giờ cạng lắm, qua tháng giêng, tháng hai và tháng ba Annam không có nước cho dân sự tưới, và mỗi khi muốn bán lúa thì cũng phải bán thấp giá, thì vậy ngoài vàm bán một đồng bạc một giạ, còn ở trong kinh phải bán chín cắt [illegible] ghe mua lúa vô không đặng, phải mướn ghe nhỏ lối ra, thì thất nhiều công của người mua nên mua phải mua thấp giá, đều ấy lấy là thiệt hại cho dân sự tỉnh Vĩnhlong, làng Thạnh phú, Châu-hưng và Thạnh-đông [illegible] Thầy [illegible] Trà-ôn, theo [illegible] thì Nhà nước [illegible] cho mấy làng [illegible] trước hơn hết, vì mấy làng nầy ở cách xa tỉnh và xa quận. Thường khi bị trộm cướp và các Xét [illegible] đi đâu [illegible] thuế ra tỉnh cũng đường xa xôi cách trở. Nếu [illegible] quan Nguyên-Soái Nam-kỳ [illegible] tỉnh Cần-thơ thêm 10 cây súng, [illegible] cho 10 làng tôi nói trên đây.

Điều thứ năm. — Xin Quan chủ tỉnh cho phép làng Tân-bình, Mỹ-Trung, Trung-hưng, Tân-hưng, Mỹ-phước, và Tân-lập tổng Định-hòa đặng phép đục dinh [illegible] sở công [illegible] làng năm 1922, bởi mỗi tên đã [illegible] 800 làng phải [illegible] đi [illegible] thơ THẦN, vì phong tục con bà Annam trong mỗi làng đều có một ấp định thờ THẦN, thường năm phải lo cho [illegible] đặng cầu cho [illegible] và [illegible] cho thạnh mãn, [illegible] tốt của [illegible] cho phép xuất [illegible] cho nhà [illegible]

Vậy sáu làng tôi nói trên đây chưa có định thờ Thần, vì mùa [illegible] hương chức và dân sự [illegible] nên thờ gió [illegible] mỗi làng [illegible] phép [illegible] định, [illegible] không đủ sức, nên xin mỗi tiền định 1500 [illegible] với hương chức [illegible]

Xin [illegible] là đơn của Hương chức làng Tân-Bình và Tân-Hưng cho Quan Nguyên-Soái Nam-kỳ đặng tứ [illegible] cho Đức Hoàng-Đế Annam cho hai làng nầy lập [illegible] thần đặng thờ, vì hai làng nầy lập [illegible] năm rồi mà chưa có sắc Thần của Vua Annam cho.

Le conseiller de Định-hòa

Si né: Trần ngọc Lân

M. [illegible] Phương, xin cấp trước [illegible] Ômôn tại cho rộng [illegible] vì ngọc [illegible] mỗi ngày một đông, [illegible] không đủ chỗ.

Cái một cái lẻ rộng, nơi tại làng Tân-mỹ (Ômôn) tổng Thạnh-hòa, miếng đất sửa đường [illegible] xuống đến Mỹ-thạnh-trung-Đông, xin [illegible] tàu [illegible] của địa-hạt, vì bây giờ [illegible] nhiều xe hơi [illegible] cao [illegible] 1.000 [illegible] Nguyễn-văn-Viễn xin phép [illegible] Sadec, vì [illegible] qua Sadec [illegible] qua Vĩnhlong rồi mới đi Sadec [illegible] bất tiện lắm.

Bổn quán có lời khen các [illegible] đã sốt sắng lo điều ích [illegible] nhứt là M. Trần ngọc Lân, cứ xem [illegible] khoản trên đây thì đủ rõ là người vì dân vì nước.

AN-HÀ-BÁO

VĂN UYỂN

Tương tư

Phải hồi sầu ai khéo [illegible] thi o-giản.
Một [illegible] tương tư mối gánh hoàng
[illegible] xuân lấy là gió
Mở màng [illegible] lê rèm trang
Ve trời [illegible] thi chọn
Đi [illegible] lần-lần lê sóng bằng
LƯƠNG-VĂN-THÔNG
biệt hiệu Mộng-Liên.

Thân thuật

Đoạn bao oán [illegible] ôi!
Lơ [illegible] chuông vương biết để rồi.
Ép-công [illegible] tăng xôi nơ [illegible]
Tăng-[illegible] nhà [illegible] tối
Đua [illegible] đường sắt
Bo [illegible] trò [illegible] bao tơ vội
[illegible] gào đợi
Hà nhân nhân [illegible] thuở nào thôi.
NGUYỄN-THÁI KHƯƠNG
(Hào Thanh)

Bộ y vận

Thâm ngẫm tình đời tệ bấy ôi!
Bấy [illegible] oan [illegible] biết bao rồi,
[illegible] mỗi [illegible] đường [illegible]
[illegible] có còn e có mộc chồi.
Nhọt-độc [illegible] tai hơn rốt mật!
Gai [illegible] đã quá thoa vôi.
Lòng người [illegible] dễ [illegible]
Mà [illegible] cho mình [illegible]
Mộc [illegible]

Khuyên hữu

[illegible]
Có [illegible] chi [illegible] 222
Đang [illegible] đâu?
Gặp [illegible] gởi thăm,
[illegible]
Tan [illegible]
Hồ-thủy [illegible] mộng cầu?
Tre [illegible] vậy,
[illegible] chi [illegible] 222

Hữu

Lại [illegible] tới bầu, bàn tri tâm.
Lúc [illegible] nào ấy mới thân
Nửa độ [illegible] đường bày pháo
Thuyền [illegible] ngược, tối chè thân.
Đạo [illegible] xử vẹn đành [illegible] khắp,
Nghĩa [illegible] xong tiếng ôi rầu.
Danh lợi thế như vườn ao [illegible],
Đạo [illegible] khó cho thân.

Kỳ nhì

Khó cho thân chẳng nói làm chi,
Thương-hại [illegible] cho bạn một khi.
[illegible] nhỏ [illegible] tóc hạt,
Xuôi [illegible] vậy lục [illegible]
Vậy [illegible] không [illegible],
Kẻ [illegible] phụ đi.
[illegible] khuyên bạn,
[illegible] vậy thôi ôi.

Tự hiệu: Bá-ngộ-Mai
Diệu điệu Lê-mai

Thân [illegible] ai, ngồi với ai?
Nhân [illegible] Lê-mai.
[illegible]
Lại [illegible] tăng-thương [illegible] gây.
[illegible] thiếu mất,
[illegible] tay.
Mấy năm [illegible]
Truyền [illegible] bạn bài,
Nghĩ hữu-lưu-tiếu-Tiên
[illegible]

Lễ tại Đế-Thiên

Đế-thiên, Đế-thích (Angkor les Ruines) là xứ quê mùa cùng-cực chỉ còn những kiểu chùa cổ điển tầng rất quí hóa của đấng thiên-thần tạo-thành kêu là Angkorwat Angkor-thom, Đế-Thiên, Đế-Thích. Từ hôm đầu tháng chạp Langsa đến xây cất vườn-sở chân-khác nơi một xứ phiên-hạ. Nay thành-tựu lên xuống đập điền.

Quan Thống-sứ xứ Cao-man có phái các quan đầu phủ [illegible] cho người giúp việc đến Đế-thiên (Angkorwat) lập sở của mình hầu tiếp bề cần-lòng lo quan Đô-thống đến viếng mấy cảnh chùa trong xứ này nào là phan-ti, điện chánh, ý-viện, tạo tác vân vân đều có phòng làm làm việc cả.

Nhà nước có dọn đường hầu tiện cho xe hơi chạy tập đến chùa trung ương. Mấy ngả bờ đường đều có dựng nguyệt cung, trông rất khéo. Tại lối nơi viam Siemreap có làm một cửa vòng lầu (triomphe) [illegible] rất khéo. [illegible] ba bữa [illegible] dịp này [illegible] trước [illegible] quan Đô-thống sau làm [illegible] nhà [illegible] quan [illegible]

Chim-loan-Âm

Đông luật đoạn

[illegible] chấp. [illegible] bị xiềng, [illegible] bị [illegible], mai [illegible] tù, [illegible] thấy [illegible] trẻ lanh lẹ nhảo; mưa [illegible] tù chấp, ghe thì trói, ruộng thì cấp, vườn thì khóa, rương thì đóng, thâm triết bấy bao [illegible] rõ rõ lập-sập.

Nhớ [illegible]

Trước [illegible] sắp [illegible] phơi [illegible]

Hay là [illegible] có quan [illegible] cam [illegible] ba [illegible]

[illegible] mà [illegible] lên [illegible] đưa bản đập. [illegible] là, nữ [illegible] phòng vi đương bầu rất kỵ, sao lại khiến gò cao vòa thấp?

THÔI THÔI! [illegible] chẳng có tài nào, trời bao đạm mà lập. Nước [illegible] dân đến [illegible] ngất-ngưu, mấy sao [illegible] tù bỏ bỏm nay. Cây cây xong trước đang thành-thơi, nào bấy trời khiến đổi [illegible], thế giới cũ tìm ra [illegible] mới. Bờ cõi [illegible] công bồi đắp, [illegible] nước [illegible] nào cao, [illegible] mà gò [illegible] nên hay là không đúng [illegible] chuyển, [illegible] ruộng [illegible] Ngày-trung ra sức, [illegible] vỗ lỗ [illegible] điền viên; phải chi có vua Hạ-Vũ được quyền, [illegible] tổng thủy đi [illegible] dẫn.

ÔI THÔI HỈ A KÍNH, [illegible] rút.

Lư-thạ-Trình [illegible] Phong Thanh

Yến diên trọng thể

Ngày chúa nhựt 18 Décembre 1921 quan huyện Nguyễn-văn-Ngợi thường thọ hàm học sĩ, hiện sung chức hành giáo thọ tốt hạng tại trường Cần-thơ có trần thiết tại dinh ngài một tiệc rất nguy-nga trong vòng đồ tiếp đãi viên quan quới chức cùng các tổ ấn báo trong bốn tỉnh nhơn dịp ngài đăng thăng chức.

Đúng 10 giờ sớm mai viên quan quới [illegible] rất đông nhưòng: Đỗ-quang-Trư, N[illegible] đẳng bửu tinh, Đốc-phủ chủ quận Châu-thành; Võ-văn-Hinh, Tri-huyện hàm chánh giáo thọ tốt hạng; Đặng-khắc-Kỷ, Giám-đốc các trường trong tỉnh; Nguyễn-quang-Chữ, quan Cai trường Cần-thơ; Lê-văn-Đức, Đốc học trường Võ-Vang; Trần-như-Cang, Cai tổng Định-bảo; Võ-hiếu-Để, điền chủ; Trần-đắc-Nghĩa, quản lý A.H.B. Phan-xuân-Lang, thơ-toán-toà-bố; Ng.-quang-Khuê, trưởng-toà; Ng.-hữu-Đạt, Mai-bá-Kỳ, thơ-ký; Ng.-văn-Trọng, giáo-sư; Ng.-văn-Hộ; Lương-văn-Thai, giáo-học; Hồ-văn-Chất, Phan-trương-Mạnh, Lâm-văn-Phận vân vân tính có tên 80 vị, phần đông là môn sanh của ngài.

Vườn nhà tiệc thì thấy ghế bàn nghiêm-chỉnh, rực rỡ bông hoa, tụ kết cờ treo trông thật là ngoạn mục, an toạ rồi thì các quan dùng rượu khai vị (Apéritif) dùng xong nhập tiệc. Trong khi yến ẩm thì cáo chéo tạc chén tiêu, chuyện ta câu hay, nói nói cười-cười rất nên vui vẻ.

Ngoài lại tiếng pháo nổ rền giúp thêm vui bữa. Đến trưa mới tan tiệc, các quan lần nối ta từ lui gót.

TÙNG-ĐỨC—NGUYỄN-DUY-GIẢNG

Đám táng quan phủ hàm Dương-văn-Mên

Ngày 22 Décembre tới 8 giờ sớm mai, tại Cần-thơ các quan tựu lại đưa đám [illegible] quan phủ hàm Dương-văn-Mên rất đông. [illegible] nghị-viên quản-hạt [illegible] hữu tinh. Một [illegible] đưa xác, [illegible] đông nhiều lắm. Có [illegible] Chủ tỉnh, quan phó [illegible] tỉnh, quan [illegible] quan trang sự, quan hàng khoản, quan lục-sự, quan thầy thuốc, quan Đốc-học, quan Đốc-phủ sứ chủ quận Châu-thành, ông nghị-viên quản-hạt Lê-bá-Công, ông Thái-khắc-Hoè, nghị-viên địa-hạt, ông Phan-quang-Phương, ông Bùi-thế-Thường, ông trưởng toà Nguyễn-quang-Khuê, ông Trần-đắc-Nghĩa Quản lý Ái-quốc Ái-Hữu và Ái-Hữu báo v.v.

Lúc đến huyệt, quan Chủ-tỉnh đọc một bài ai-điếu, nhắc các công cuộc lợi-ích của quan phủ đối cùng xứ Nam-kỳ lúc còn lãnh chức nghị-viên quản-hạt và tấm lòng của ngài đối cùng Đại-pháp v.v. Kế đó M. Võ-văn-Nghĩa bạn tri thức của quan phủ bước đến cung đọc mấy bài đưa ngài.

Đã đây công giúp nước, nên lúc quan phủ [illegible] được các quan và các ông đưa tiễn rất hậu, dương ấy trưởng khí ngài công an lòng ngậm cười cơi chín suối.

Bổn báo có lời kính viếng ngài một lần nữa, và chúc ngài đưa cảnh Diêu-thái.

ÁN-HÀ-BÁO
kính-điếu

Một đêm xem hát

Cách vài ba tháng nay bỉ-nhân có nghe phong-phanh tin: M. Vương-Có là một vị đại-phú-gia ở quận Thốtnốt bản tỉnh cùng M. Nguyễn-trọng-Quyền mà lập ra một gánh hát cải-lương. Bỉ-nhân khấp-khởi mừng lòng, vì nếu gánh hát ấy mà lập ảnh rồi, sẵng tiền và sẵng tay kiến-thức cân tuồng phương chi không nên việc.

Bữa thứ bảy 10 décembre 1921 M. Vương-Có phái người lên mời quí ông quí thầy các ty các sở sang Thốtnốt dự cuộc khánh-thành gánh hát mới. Bỉ-nhân lấy làm may-mắn được thiệp mời nên cũng nhơn đêm đến xem cho biết. Bữa ấy hát tuồng "Tình duyên phân lạc" tại dinh làng Trung-Nhứt, cho hay dinh vườn nhỏ mà cách sắp đặt quá lanh, nền chỗ ngồi xem không nếu nổi khó chịu.

Đúng 8 giờ khởi [illegible] hát, M. Quyền chủ-bút bổn tuồng "Tình duyên phân lạc" có mấy lời nói dài về sự sáng lập ra gánh hát Tập-Ích-Ban; và sau cám tạ thạnh tình của chư quí ông quí thầy chẳng nệ đường xa dặm xem rất nên đông đảo.

Bổn tuồng hát 6 đêm mới hết, nên đêm ấy diễn có 10 hồi thôi. Hay nhứt là vai công-tử Vi-Ốc, ca hay, ngâm giỏi và bộ tịch vẫn tự nhiên lắm. Vai phu-nhân (Mme Vi-Ốc) ca ngâm nhẹ-nhẹ, tỏ ra cô đào quí-hề chẳng dặng giỏi vậy. Cô-giáo là tình-nhân của Vi-Ốc cũng nhiều tiếng rất có duyên, chẳng hề với vai tuồng mình diễn. Vai cha mẹ cô giáo cũng dễ coi, còn thằng Bi-lích đầy tớ Vi-Ốc điều nhiều lời cười vỡ bụng.

Hạ lớp tuồng kế nghỉ nửa giờ cho quí ông quí thầy dùng rượu giải lao.

Xuất sau, hát một lớp tuồng diễn. Trò em giả gái lãnh vai Nguyệt-Nga thật rất hay. Tuy là trai mà ăn mặc đồ đầu bà vào, xem giống bịch kế liễu yếu đào thơ, nhan-sắc xinh, cặp mắt liếc rất hữu tình, miệng cười như hoa nở. Thật là.

Liết mắt thâu người hồn phách.
Mỉm môi cũng say khách tinh thần.

Vai Bùi-Ông và Bùi-Kiệm cũng đáng khen; duy có thằng Lỏ có lẽ nghi mà điều lắm lời vô vị quá.

Cuộc sắp đặt rất phải phép, cho hay đã sắm nhiều tiền, người thạo việc chưng ra, biểu làm sao không lịch.

Bổn tài tử rất hay, bỉ-nhân được xem nhiều bạn rồi, tưởng rằng tài tử bạn nầy chưa dễ nhường ai vậy.

Bỉ-nhân có hai khoản chẳng ưa ý, một là lúc có giao dắc Vi-Ốc vào trường, đều ấy luật quan âm nhạc. Hai là tên đi thơ dám tỏ việc bổn phận của mình ra cho người ngoài biết. Nếu trật lúc tổng hát có giáo mà có hở môi thì mới hiểu lắm sao, đều ấy sái phép đó.

Tập-Ích-Ban nầy ra đời, thì xứ Long-Xuyên đã đặng 4 bạn hát cải-lương rồi đó. Bỉ-Nhân mong rằng, bạn Tập-Ích-Ban bền vững lâu dài, đến đâu công đẹp lòng công chúng.

Mỹ-phước— Võ-kinh-Lịch

Nhân đám

Khóc đôi chồng

Chị sáu — Bé ơi! Mầy làm sao mà khóc đó? Phải thằng Xô có giựt cái lành của mầy rồi nó không kiếm cái khác trả lại nên mầy khóc chăng?

Thằng Bé — Nói vậy mầy chị chồng chết rồi chỉ khóc là tại họ không kiếm chồng khác trả lại cho chỉ sao?

VÔ-HÀ-NHIÊN

Vẻ thơ từ

Vẻ những thơ từ của chư vị bằng-hữu quyến-thức có gởi đến tôi, xin ganh ngoài bao chữ «personnelle» cho biết. Chẳng vậy thời e nỗi có lộn với những thơ gởi đến đặt số-sách, giấy-thiệp mà ngăn-trở việc nhà in.

Trương-quang-Tiến

Việc ngoài

Cháy to tại Thượng-hải

Ngày 16 Décembre có tin ở Thượng-hải cho hay rằng: lửa phát cháy sở dầu hỏa Standard Oil Company tại Poontung, sự hư hao phỏng 100.000 lượng.

Trái mùa

Tin ở Thượng-hải ngày 16 Décembre cho hay rằng: những hàng hóa của Huê-kỳ phải tẩy uế vì bịnh trái mùa truyền-nhiễm tại Thượng-hải nhiều lắm.

Xổ-số

Cha sở Cransac tại Thủ-đức (Giadịnh) được nhà nước cho phép xổ số, hầu góp tiền cất nhà thương cho dân bà sanh-sẳng và nuôi trẻ nhỏ; ho ra 12.000 giấy số mỗi số 0$50. Cả thảy 30 trúng (2.500$00). Ngày xổ số có quan Chủ tỉnh hoặc quan chủ quận chứng kiến.

Tin mừng

Bổn-báo hay đặng tin mừng rằng: Chánh-thất của M. Nguyễn-văn-Kia Điền-dưỡng thiệt-thọ tại Cantho, lại là độc-giả của Lỗn-báo, mới hạ sanh ngày 23 Décembre 1921 một trai rất nên tươi tốt, quí danh là Ng-kim-Chi.

Vậy Bổn-quán có lời mừng cho M. Kia và cầu chúc cho mẫu-tử đặng bình an.

ÁN-HÀ-BÁO
Kính mừng

— .·. —

M. Cao-minh-Lâm giúp việc sở điện-tín Nam-Vian cho hay rằng đến ngày 1er Janvier 1922 thầy phối duyên cùng cô Nguyễn-ngọc-Anh. Sở thiết tiệc đãi thân bằng quyến thức tại nhà hàng Vấn-quỳnh-Lầu (Nam-vian).

Vì tình tri-kỷ, vậy M. Trương-quang-Tiến có mấy lời viếng bạn và chúc cho loan-phụng hòa minh.

Đính chánh

Kỳ báo trước 243 nơi mục «Thời-sự» có thuật vụ ca-nô cháy. Nói rằng quan huyện cùng bị vít tích, xin hiểu là quan huyện, chủ-quận Trà-ôn chớ không phải quan huyện hàm Nguyễn-v-Y..., vì ca-nô của ngài đưa quan chủ-quận, thầy cai và thầy giáo về.

Kiêm thời nghĩa bộc

(Tiếp theo)

Lâm rồi Tống-Vạng xem đi xem lại bèn nói thầm rằng nếu theo như bài thi nầy thì ngày sau mình có lẽ khá lại đặng, nghĩ như vậy rồi lại nghĩ việc ngày nay của mình thì buồn bực chết sức, mới tính như vầy: thà là thất thố vong hương, tầm phương sanh lý, chớ ở đây biết lấy chi mà độ nhựt nghĩ như vậy rồi, mới kêu người bán nhà và đồ từ khí đang hai trăm đồng bạc, tóm thâu hành lý, từ giã hương lân, xuống tàu đi Saigon.

Tánh kiêu hành trên đời kiêu hành. Lòng hài hà đến chết hài hà.

Khi đến Saigon còn lạ không biết tá túc nơi nào tùng phải vào khách phòng ở đỡ đôi ngày, đang có tâm phương sanh lý, khi vào khách phòng, mấy thằng bồi thấy cậu ăn mặc đoàn hoàn thì biết là công-tử lục tỉnh, kẻ thì bám cậu thưa lại thưa thầy, tánh Tống-Vạng thuở nay ai bấm thưa hơ đỡ thì đã chi lắm nên ngày nay bị mấy thằng bồi, nó làm cho cậu quên sự gia đình hỗn phân, thường bữa ăn nhà hàng, ban đêm hút nha phiến lại thêm mấy cô kỹ nữ trêu người làm cho Tống-Vạng phải say mê, phấn có vài trăm đồng bạc nên coi cùng nặn nặn tuổi. Ở đó đầu hơn tuần lễ coi vẻ thôn mòn bạc tiền. Tính lại còn thiếu tiền phòng ngủ, mấy tên bồi không cho đi, xiết đồ xiết đạt, làm cho Tống-Vạng phải thế đồ lại đó mà trừ tiền phòng.... Thiệt là

Khi mới đến kẻ hầu người rước
Lúc ra về chủ đuổi tơ vò.

Khi ra khỏi khách lầu, trong mình tiền đã hết, chỉ còn một áo xuyến, Tống-Vạng cầm ra bán đặng một đồng, làm tiền lộ phí về. Bình ấy (Chợlớn). Đến nơi vào tiệm thuốc nằm hút, may thay lại có tên tài công ghe chài công nằm hút đó, nói rằng: bây giờ muốn kiếm một người tổng-khậu, một tháng mười đồng, đặng đi chở lúa Cà-mâu. Tống-Vạng nghe nói nghĩ thầm rằng: thôi đã đến nỗi nầy, còn luận chi lương đã lấm đâu, nghĩ như vậy bèn nói với tên Tài công rằng: tôi có tài nấu ăn giỏi, vậy xin anh làm ơn dẫt tôi theo nấu ăn cho. Tên tài công ưng chịu, mới giắc Tống-Vạng xuống ghe và giao các công việc.

Lục nầy Tống-Vạng đã yêu thân, đặng ba tháng, cũng không có dư, vì bịnh nha phiến nên lỗ đồng nào nó lãn và tiệm hết. Chẳng áo tả tơi, lấy làm thảm khổ.

Nói về tên tấn-khảo ở Bến tre đi bán lúa tại nhà máy Bình-Tây, xảy gặp Tống-Vạng, mới kêu cho một cái băng một cái áo cũ của anh ta và một đồng bạc lại hỏi rằng: bây giờ cậu làm gì ở đâu? Tống-Vạng thuật đủ đuôi đầu.

Chuyện vãng xong, tên tấn-khảo từ giã về xuống, cân lúa rồi mới dẫt trở về. Khi về đến Bến tre mới tìm nhà Tống-Bá mà cho hay và thuật chuyện cùng Tống-Vạng. Tống-Bá hay đặng tin thì buồn hai hàng lụy, buồn rầu lắm lắm. Buồn là buồn Tống-Vạng thuở nay không từng cực khổ, trách là trách ngày hôm tối minh càng giáng thì cậu không ngờ làm ra phải trong ngôn nghĩa nhu.

Tống-Bá thầm thương thầm trách trằng trọc cả đêm.

Sáng ra nói với vợ rằng: ngày nay tôi có việc tâm sự, muốn to cùng nàng, ngặt không biết nàng có ưng ý chăng? Vợ đáp: phận tôi là đàn bà đã trao thân gởi phận cho chàng, dầu chi nữa tôi cũng vâng theo lời Tống-Bá nghe vậy có lòng mừng, mới nói: Chẳng dấu chi cùng vì nầy bình tố tôi ở với ông và cậu Tống-Vạng hết lòng ngay thật, giúp đỡ làm tôi, nếu ông xem tôi cho [illegible] thật lục ông gần lâm-chung [illegible] việc nhà và cậu bái lại cho tôi cấp cho [illegible] và bao nầy làm vốn làm ăn.

(Số tiếp theo)

Thái-quang-Huy

THỜI-SỰ

Giá bạc

Thứ sáu....ngày	23 Décembre..	6 f. 80
Thứ bảy...ngày	24 Décembre..	6 - 75
Chúa nhựt..ngày	25 Décembre	id
Thứ hai....ngày	26 Décembre	id
Thứ ba....ngày	27 Décembre	
Thứ tư....ngày	28 Décembre	
Thứ năm..ngày	29 Décembre	

Giá lúa

Giá lúa thóc [illegible] ngày mỗi tạ 100 kilos là:

Thứ sáu ngày	23 Déc...	4$00 à 4$25
Thứ bảy ngày	24 Déc...	id
Chúa nhựt ngày	25 Décembre	id
Thứ hai ngày	26 Déc.	id
Thứ ba ngày	27 Déc.	id
Thứ tư ngày	28 Déc.	
Thứ năm ngày	29 Déc.	

Bacliêu

VỤ SẬT NHƠN

Ngày 17 Décembre rồi đây, M. Huỳnh-văn-Bảy kêu Còn, quan Bác-vật sở canh-nông cốc ở Cần-Giờ (Cholon) đến viếng M. Ng-ba-Tịnh, nghiệp-chủ tại Bacliêu. Qua chiều bữa sau, lối 7 giờ tối, quan phủ Nhơn (Bacliêu) sai người đến mời M. Huỳnh-văn-Bảy đến chơi; quan Bác-vật vốn là anh em chú bác với người. Quan bác-vật bữa sau đến. Cứ như lời khai của M. Nguyễn-ba-Tịnh tại bót sau đám thời như vầy: «Khi cơm nước rồi thời M. Huỳnh-v-Bảy ở nhà, còn tôi thì mắc đi tại nhà M. *Mailhol*. Do nơi lời thằng bồi tôi nói lại thời tôi đi rồi một chặp kế M. Bảy cũng bước ra, mà đến nay sao không thấy trở về cũng chẳng có lại nhà quan phủ.» Tôi không rỏ tại cớ nào, tôi chỉ biết có một điều là M. Bảy có để tại nhà tôi một cây súng hai lòng, một cái hoa-ly da, và một cặp đựng giấy tờ tư.

Quan Bối-thẩm Bacliêu sai sãn-đầm đi kiếm, thời ngày 20 nầy lối 7 giờ 10 được thấy ngài tại rạch Bacliêu—Camau trước kho muối. Xét ra thì có vết tích nơi mí mắt, trong bốp cộc cái giấy thuế thân, 5 tấm giấy 1$ và một chiếc cà-ra nhận xoàng; ngón tay còn đeo một biếc nhẫn bằng vàng, trong túi áo [illegible]

[illegible]

ÁN-O

Cu quan Trần-quốc-Tịnh đi Cao-miên về vào phòng văn, mở tủ sắt ra thời hay mất một số bạc [illegible] cho tên bồi Trần-quốc-Tịnh, vì nó đã tẩu thoát. Ngày 21 Décembre đôi Sáu và lính Đoa ở sở mật-thám bắt dẫng Tịnh tại Mytho. Bạc và vàng hãy còn trong mình nó. Tên Hai Biểu là bồi đồng loã với Tịnh cũng bị bắt.

Lời rao

Kính cùng chư quí vị đang tường:

Kể từ ngày 23 *Décembre 1921*, mỗi đêm sẽ có GÁNH HÁT XIỆT HARMSTON hát tại châu-thành Cầnthơ, khởi sự hát đúng 9 giờ một khắc.

Có kẹp hát nhàu lộn giỏi, coi không mỏi mắt.

Có nhiều hề giễu cười nôn ruột.

Có ngựa, khỉ, gấu, sư tử, cọp, voi, hạta vân vân.. tập luyện hay vô cùng.

Gánh hát xiệt Harmston nầy đã có hát tại Saigon, ai coi cũng đều khen ngợi.

Xin mời quí vị đến xem, đừng bỏ qua, uổng lắm, vì hát vài ngày mà thôi.

Hát Cầnthơ rồi sẽ đi hát tại: Travinh, Sốtrăng, Bacliêu, Rạchgiá, Longxuyên, Châuđốc.

Hỡi bạn thanh niên

Muốn lánh đàng sa đọa, xin đọc truyện **Lỗi bước phong tình.**

Chuyện có bà JEANNETTE ở Vinhlong.

Giá mỗi cuốn là ..... 0,$30

Ai mua nhiều thì có hoa hồng. 20%

Có trữ bán tại Ấn-quán An-hà Cầnthơ và tiệm Bửu-hưu-Hoàn Cầnthơ.

Các nhà buôn nên mua

Tại nơi tỉnh Hậu-giang có bán tấm bản biên các cách thức gởi thơ từ và gởi hàng hóa, (Tarifs d'affranchissement des correspondances) hoặc phải dán bao nhiêu cò, hoặc phải gởi cách thế nào cho trúng theo luật lệ nhà thơ. Mỗi tấm bán 0$.25 phụ thêm 0.$10 tiền gởi.

Vị nào muốn mua xin viết thơ cho M. Trần-đắc-Nghĩa Tổng-lý Ấn-quán An-hà Cầnthơ

Tiệm khắc con dấu

VẼ MÁC LẤM — LÀM THỢ KỸ

Kính trình cùng quí khách đặng rỏ, tiệm tôi trước ở số nhà 85 đường *Catinat* và số 130 đường *Pellerin*, nay đã lục chánh chư quân tử chiếu cố tôi, công nghiệp của tôi đã thành danh bấy lâu nay.

Vậy tôi đã dọn qua số 96 đường *Pellerin* vẫn chuyên chế khắc con dấu đồng, cao-su, hàng-đồng, bản đá cẩm thạch đề mộ, có bán đủ các thứ con dấu Tây và ta, như là *Dateur, Numéroteur, Folioteur, Compositeur, etc...v.v.* bản đồ phụ tùng theo cuốn con dấu giá rẻ đồ tốt mà làm mau, có ít *Catalogue* để gởi cho quí khách nếu quí khách muốn cần dùng kiểu nào thì xin gởi thơ cho tôi lấy Catalogue lựa kiểu mà dùng, tôi sẽ hết sức làm cho vừa ý các quí khách.

TRẦN-DUY-BÌNH

Graveur— 96 Rue Pellerin— Saigon

Thuốc điếu hiệu GLOBE

(TRÁI ĐẤT)

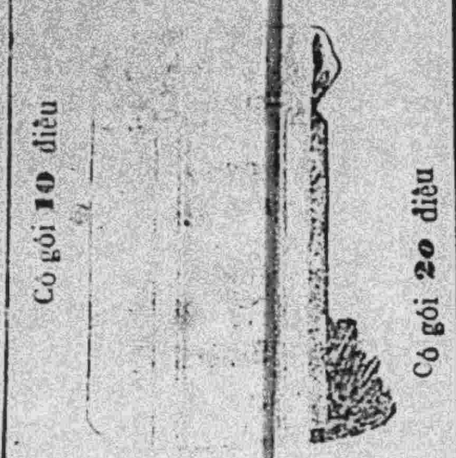

Hút đã ngon, dễ dành lâu được không mốc, không ẩm.

Tại hãng *Danis-Fères* có trữ bán.

Có bán

Vỏ xe thương hạng hiệu **Bergougnan**

Vỏ... xe kéo [illegible] cái, giá là 8,$00

Ruột xe kéo mỗi cái giá là 2, 50

Vỏ xe máy mỗi cái giá là 2, 80

Ruột xe máy mỗi cái giá là 1, 60

Ai muốn mua xin do nơi M. Trần-đắc-Nghĩa, Quản-lý Ấn-quán An-hà Cầnthơ

Hãng tàu Thạnh

Chuyên đóng ghe và sửa ghe

Có [illegible] sông bằng cột giây thép

tại CẦNTHƠ

PHÚNG-CHIẾU — cuối cầu

Kính cùng quí vị đang tường, nay tôi [illegible] lập một trại đóng và sửa ghe [illegible] và bà tiện lắm ở và kéo [illegible].

Tiệm tôi cũng có bán các thứ cây cưa lỗ thuốc tốt mà rẻ giá lại nhẹ [illegible] sau nầy.

Chủ tiệm nầy biết lẽ nghĩ của [illegible] Annam nên [illegible] trước quí vị [illegible] chỉ tiệm [illegible] khi [illegible] chế sự tiện [illegible] hiệu là Quản [illegible]. Lại, [illegible] ai ai cũng biết rằng người [illegible] hết chiến [illegible] đã [illegible] bực nào.

[illegible] quí [illegible] có cần đóng [illegible] cũng đóng hay là sửa ghe đến [illegible] Thạnh thì rõ.— Cái xin quí-thầy thương.

Sao [illegible] cáo.

Lời rao

Cho người muốn lập hãng sửa máy

Có người muốn bán 1 cái máy tiện sắt tour một cái cán khoan (*perceuse*) và một cái lò bằng sắt forge, Ba món đều là đồ mới chưa dùng đến, chớ không phải đồ cũ.

Giá định không mắc

Muốn mua xin do nơi

M. TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

Quản-lý ấn quán An-Hà và An-Hà-Báo

CANTHO VILLE

CÓ BẰNG CẤP CỦA HỘI ĐẤU XẢO MỸ-NGHỆ HANOI BẰNG KHEN

DIPLOME DE MERITE- EXPOSITION DES BEAUX ARTS DE HANOI 1921

Cordonnerie — Chapellerie — Tonkinoise

GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRE

NGUYỄN CHÍ HÒA

83 Rue Catinat ***Saigon***

Kính cùng QUÍ-VỊ đặng rỏ. Tiệm tôi có 30 thợ BẮC-KỲ giỏi ĐÓNG GIÀY, LÀM NON theo kiểu ÂU-CHÂU kim thời. GIÀY đóng bằng DA-TÂY hết, NON làm bằng CÂY-MÓP thiệt nhẹ, lợp NÍ-XÁM, BÒ-TRẮNG VÀ BÒ-VÀNG đủ kiểu. Tôi cũng có thợ KHẮC CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM-THẠCH ĐỀ MÃ. Tôi đã BÁN-SỈ ở LỤC-TỈNH thiệt nhiều, đã có nhiều vị rất tin cậy và khen ngợi NON VÀ GIÀY [illegible] tôi làm thiệt kỹ càng và giá lại rẻ hơn cuối khác nữa. Tôi cũng có BÁN GIÀY DA LÁNG GIÉP DA-LÁNG VÀ NHỮNG đồ mão GUỐC BẮC-KỲ SỐNG [illegible] Vị xa xin viết thơ về [illegible] tôi sẽ hồi âm lập tức có giá BÁN-SỈ riêng thì [illegible] xin chư tôn chiếu cố cho việc bổn hiệu của ĐÓNG-GIÀNG là được thạnh lợi trong lục cạnh tranh nầy tôi hết lòng cảm ơn.

NGUYỄN-CHÍ-HÒA, Kính mời

Hai thứ thuốc hay

Thuốc «THIÊN-THÀNH CHỈ-KHẮT-HOÀN» là một thứ thuốc vi khuẩn hòa chẳng luận già trẻ, đàn-ông đàn-bà mới ho, hoặc ho lâu, ho lao, ho ra máu ho có đàm, ho sản hậu, dùng nó trong vài ngày thì thấy giảm liền. Chẳng biết bao nhiêu người đã dùng rồi, lối gởi thơ đến khen ngợi [illegible]. Cách dùng thì khi mua thuốc sẽ có gởi toa cho cứ do theo đó.

Giá bán hộp nhỏ 5 miếng.....0$30

Hộp lớn 10 miếng ..., 0.50

—.*.—

Thuốc «THIÊN-LÝ-NHÃN» trừ bịnh mù. Thuốc dùng toàn sửa cọp mà luyện chế ra. Lâm người mù đã trên năm sáu tháng mà khi dùng trong tuần lễ thì thấy sáng như thường. Thuốc nầy vào đã ngứa và mà lắm. Cách dùng đã biên vào trong toa, khi mua sẽ gởi theo với thuốc.

GIÁ BÁN: Mỗi ve... 0$30

Mỗi chục 10 ve

Ve lớn...1$00

hàng 4 ve nhỏ

Xin răng coi chừng thuốc giả — cứ đề thơ cho M. ***Trần-đắc-Nghĩa*** Quản-lý Ấn-quán An-Hà Cầnthơ. Thời thuốc gởi tại

Tiệm thợ bạc

CỦA M. CAO-VĂN-HY

108 Boulevard Bonnard — Saigon

Tiệm tôi có bán đủ các thứ đồ nữ trang theo kiểu kim thời, xinh đẹp kỉ lạ vô cùng, những là: vàng vòng, chuỗi hột, hoa tai, cà-rá, giây chuyền, [illegible] v.v. kiểu chạm rất nên khéo đẹp.

Xin các bà, các cô hãy đến xem thử một lần thì biết.

Nay kính

Cao-văn-Hy cẩn khải.

Thạnh-Phát Cantho

Tiệm Thạnh-phát mới dời về đường Kinh-lấp (Cầnthơ) có bán đủ các thứ hàng Tây, hàng Tàu, hàng Bắc.

Lãnh Bắc đen (lãnh áo), rộng khổ từ 6$50 tới 7.$00 một áo.

Lãnh Bắc đen (lãnh quần) trơn và bông có thứ hẹp khổ có thứ rộng khổ từ 6$ tới 7.$50 một cây 2 quần;

Xuyến, địa một gà từ 8$ tới 9$ một cây 2 áo;

Lụa cô đô đen từ 12,$00 tới 14$ một cây 5 quần có dư;

Lụa quýnh anh đen từ 8$ tới 9$ một cây 5 quần có dư;

Sa mot đen từ 8$ tới 9.$50 một cây 3 áo dài;

Satin, cẩm nhung, nhung màu và nhiều mọi hàng lạ;

Mền lớn nhỏ đủ cỡ, đủ thứ.

Nón nỉ, nón trắng, giày hạ, giày tây đủ kiểu.

Đồng tây lớn nhỏ nhiều thứ.

Giếp quai da quai nhung, giếp con nít, tốt và giá nhẹ hơn các nơi (mua về bán lại sẽ tính giá riêng).

Hàng mới nhuộm tại Cao-lãnh (*Sadec*) không hề trở, điện lang và cuốc lâm.

Tiệm tôi có trữ chiếu thư bố may mùng rất đẹp, giá không hề chạy. Mỗi cây bề dài 20$00, bề ngang 0$80;

Thứ xấu 6$ một cây

Thứ xấu [illegible] một cây.

Mua từ 10 cây sắp lên thì được trừ tiền lời hàng 10 %, một trăm bớt mười đồng.

Công khác [illegible] đến Cầnthơ, tôi kính mời quí vị đến [illegible] chơi cho biết, [illegible] muốn thì giá mà xin viết thơ tôi tôi sẽ [illegible] (*Échantillons*)

Con mua hàng gởi theo nhà thư, đem [illegible] (*Contre remboursement*).

NGUYỄN-VĂN-MƯƠNG

Kính mời cẩn-cáo.

OAN TRUYỀN NGỌC-HẠNH

(Lụy vì tình)

par **Trương-quang-Tiến**

(Tiếp theo)

Vậy thì Tư-Đăng còn biết phương chi mà tính nữa? Thật thấy cũng hết phương thối bỏ dầu lành lợi thế nào, quyết [illegible] lòng mua lòng Ngọc. Một hôm, nhân buồn, lại gặp trời trong, bóng trăng sáng phẳng, thấy mới ôm cầm, nhất quế dựa lang-cang, ngồi đờn bản **phụng-cầu**, cố giải tấm lòng hoài vọng.

Nhơn đờn thật là lanh, lên bổng xuống trầm, lối nhặt lối khoan dễ khiến cho người xót dạ. Bấy giờ đã ba giờ khuya, tiếng xe ngựa vắng, tư bề lặng ngắt như tờ, cảnh tình ư vẻ. Ngọc buồn vì tâm sự, đổi bóng luống ngẩn ngơ, thoát nghe được tiếng đờn. Lại dường như chọc ruột. Buồn thật là buồn, hơi đờn dầu chẳng tỏ ra lời, thế mà nàng lóng tai, lựa rõ như có mấy câu thảm-thiết rằng:

Lang Kim-Lang hỡi mình!
Kim-Lang hỡi mình
Người đêm quạnh sầu tình
Đờn con bày chọc gan
Như khóc như than
Đổi cảnh liêu buồn tanh

Ngọc nghe đến chừng nào, lại dường như thiết như tha, không thể cầm đặng mới chỗ đây, lại hé cửa sổ nhìn, nghiêng mắt mát dòm ra, thời thấy một chàng tuổi độ còn xuân, có vẻ tuấn-tú. Tay ôm đờn, tay nhấn giây, ngó mông lên trời, tựa như cũng có tâm sự gì đối cùng trăng mà thảm thiết với non sông đấy nhỉ!

Câu đờn càng rỉ-rả chừng nào, lại khiến cho nàng luốn những bâng-khuâng giọt châu lã-tã. Đến đây là cùng, nàng không thể đứng nép nữa, cũng không thể ép lòng vào nghỉ được, mới dách tiểu bước ra. Tư-Đăng trông thấy, thật quá đỗi mừng, đứng dậy hỏi chào nghiêm-chỉnh. Chàng đinh-ninh rằng: «Có lẽ đêm nay là đêm giải cấu tương phùng, mà lòng khác-khao đã thỏa. Nếu quả nàng vô tình với mình, thời lẽ đâu giữa lúc canh khuya, lại làm gì chường mặt. Đang cơn suy nghĩ, Ngọc mới hỏi rằng: «Thưa! chàng hay quí khách đờn khúc chi mà nghe ra ai oán thế? Và lại tôi đang rỗi riêng buồn tâm sự, trằn-trọc suốt canh, thêm đưa hơi thảm não tai, thật như dao cắt dạ. Chẳng dám vào phiền cùng quí khách, xin dẹp đờn dùm ấy là quí khách thương đến phận bèo chăng nỡ để cho đau đớn.»

Thấy nghe lọt mấy lời, lòng vẫn mừng thầm, chúm chím miệng cười, ngó nàng và đáp: «Có phân thật phải, nhưng nỗi niềm tâm sự ai dễ thấu cho ai. Nếu nói rằng: tiếng đờn đưa lọt vào tai, dường như dao cắt dạ, thời tôi đã chẳng mượn khúc đờn mà giải trí, đang lúc thảm sầu nầy? Ôi! cùng trong một tiếng tơ đồng, mà có kẻ người ngoài được hả lòng, kẻ ở phòng cháy ruột? Thôi! có mựa đừng đầu điểm, giữa lối nầy, duy có trời biết, đất biết, cỏ biết, lối biết, mà chắc chẳng còn ai biết nữa. Vậy cứ bày vạy, quyết rằng tôi có thể giúp cho nếu chẳng phải giúp của giúp công, thời cũng giúp lời giúp đỡ.

— Thưa! thành sầu chất ngất, nói riêng riêng kể càng đau, quí khách mong giải khổ cho tôi, thật đội ơn thâm trọng. Rửa mà: đã quyết cam trót thề, trăm-năm tâm sự, gởi cùng cây cỏ với non-sông. Dương ấy tưởng quí khách cũng biết cho; tha đề tôi trọn ở trong cảnh cùng sầu nầy, mãi đến ngày [illegible] xuống cửu-tuyền, la không tôi nện. Huống chi, tôi đã lấy cuộc trăm năm chán, không biết vinh hoa phú quí, việc vui sướng của trần là gì, thời nếu quí khách có rộng lòng mở được cửa khuê cho tôi ra, tưởng cũng không ích.

— Phải! không những là cô, mà thậm chí tôi đây, cái tiếu tôi đây, cũng không biết sống là vui, vì một đều thất vọng. Cơ mà tôi còn người, không phải tâm cho cái cảnh tạm nầy mà nghỉ gì nữa, tôi nói nghĩ đây là người nói xa gần, ngụ [illegible] tạo-hóa. V[illegible] trần [illegible] sang xuân, [illegible] xây đời nào có riêng ai. Một người chán [illegible] tương [illegible] không đến hại; những gia thu trăm ngàn người đều chán đời, cả xã-hội đều chán đời, thì [illegible] người cho sao?

Ôi! cho hay — xin lỗi cô — hiện tình ở xứ ta đây-bà, những người đối với cảnh gia đình có tài chí, biết lo lắng, biết mong trang cái nghĩa vụ tính thế chăng bao nhiêu, kỳ dư còn sót lại phần nhiều, thật một phần rất nhiều, có thể độ cường bảy phần mười, nếu [illegible] không ngồi rồi, quanh năm chỉ trông [illegible] vào ông chồng, nuôi-nấng cho, bù-lấp cho, nhứt thiết mọi gì, đều gì cũng ở nơi tay chồng cả. Không sinh lợi cho [illegible] mà lại ăn hại xã-hội, như thế mà nếu trong bảy phần hạng người ấy đều [illegible] đời đi, đều không biết cái thú đời hay là gì nữa, thời cũng còn có hại [illegible] vì đâu không giúp được vào đâu, nhưng dùng làm cái máy đục con, tưởng cũng không phải là vô ích.

«Còn nữa»

An phong

Bijouterie saterie de luxe
et du Tonkin
CAOLANH

Kính trình cùng lục châu quí khách đặng rõ: tiệm tôi mua bán hơn năm năm nay rất là hàng tốt, chẳng là vàng xuyến (là nhẫn), càng là hàng vóc, nhiều kiểu điểu lạ thật tốt, khó mà hề trễ tới [illegible] v.v. tôi mua bán đã lâu, nếu ta [illegible] thì chậm tới, nên [illegible] nơi khác đã cầm chầu, coa tư các, cùng xà tông bằng thau, lục soạn thương hạng [illegible] đủ thứ, còn hàng bắc nhu, hàng [illegible] thế bì kiếp hàng đẹp của tôi, và [illegible] tôi bán lại rẻ. Cô đồ mặc trăng [illegible], lương lượng đủ thứ, tôi lãnh lại hà-nội, như quí khách muốn mua vải [illegible] đàng xin gởi thơ đến, thì tôi sẽ gởi [illegible] lại liền, như vì nào muốn mua nhiều [illegible] bán, tôi tính giá rất nhẹ, hàng tôi gởi *contre remboursement*.

Caolanh: Nguyễn-văn-Trước
Cần-thơ

Võ xe thượng hạng

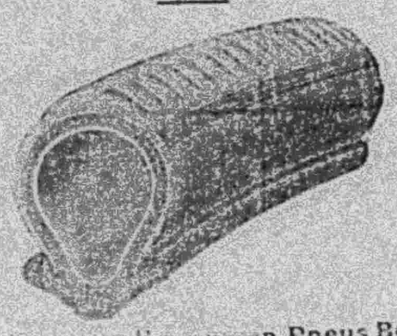

[illegible] Bergougnan Pneus Ber[illegible] thứ võ [illegible] thường [illegible] ta [illegible] Bergougnan [illegible] đến, ca [illegible] nào [illegible]

Xe [illegible], xe máy, xe kéo hiệu Ber[illegible] có bán tại nhà in Hậu-giang Cần-thơ.

Xin viết thơ cho M. Trần-đắc-Nghĩa [illegible]

Quyển Tử tụng thể lệ

Quyển tử tụng thể lệ là một quyển sách rất hữu ích cho phương người [illegible] việc kiện cáo, [illegible] hãy phương người làm đơn [illegible] nói về sự kiện, bài nại và nhập vào vụ kiện, về án lệ, án [illegible] điều và các [illegible] sự giao [illegible] và tra xét [illegible] án, xin phúc án [illegible] sở, phúc án [illegible], Đại-pháp, [illegible] tập vất, sự bàn biện xin [illegible] chứa [illegible] thương, sổ sự xin [illegible] thảo... v.v. còn nhiều khoản cần ích không thể kể hết.

Nguyên ấy của ông Nguyễn Võ-văn-Thơm [illegible] dịch ra ngôn ngữ và lời cắt giải của quan ông DUFILHO là có các kiểu cách để [illegible] mà làm rất tiện.

Giá mỗi quyển.....1$30
Cước thêm tiền gởi 0.24.

Xin để thơ cho M. Trần-đắc-Nghĩa
Quản-lý Ấn-quán An-hà Cần-thơ

HÃNG HẬU GIANG

vốn đăng 1.000.000 f

Hãng này của Langsa và Annam hùng vốn ấy tại Cần-thơ. Có trữ đủ các thứ hàng hóa sử dụng. Nói tắc một đều là tại Saigon có mặt chi thì trong hàng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ giá rẻ mà [illegible] tốt. Giá cả hàng cho các xứ xa ai muốn [illegible] xin viết thơ ngay cho hãng, thì hãng [illegible] hàng lập tức. Xin quí vị đến xem hàng chơi thì rõ [illegible] tôi bày.

Rượu rum hiệu Stella
Cognac, bâm-panh.
Có hàng tốt, bán sỉ và cho lãnh về mà bán khỏi [illegible] Saigon.

TRẠI THỢ MỘC, CHẠM VÀ CẨN HIỆU
Nguyễn-long-Thao
TẠI CHỢ LAITHIEU (TRUNG, COLONIALE)

Sáng tạo gần 10 năm rồi, trong thạo thiên kiểu khéo [illegible].

Có đồng sáng và bán đủ các thứ bàn ủi đặt sẵn, trôn vuông khéo lắm. Tủ áo trơn hoặc có kiểu sơn 1 mặt, 2 mặt, tủ thờ trơn, tủ để sách [illegible] trơn. Bàn viết, bàn [illegible] rộng ba [illegible] salon trọn bộ. Ghế [illegible] nhiều kiểu [illegible] chưng ngựa [illegible] chưng với đội [illegible] Áo. Khay, nộp [illegible]

Những [illegible] dùng toàn cây danh mộc: Trắc, cẩm, cẩm ai mà đóng chế kiểu [illegible] thời.

Kính mời quí ông quí bà muốn mua [illegible] đặt [illegible] tôi sẵn lòng làm theo ý [illegible] Trại tôi [illegible] lãnh làm [illegible] cùng cả [illegible] chạm sơn thếp [illegible].

Nguyễn-long-Thao
Cần nhơn kính cáo

Nhà ngủ và nhà hàng bán cơm tây

HIỆU: TÂN-PHÁT-LỢI

Ở đường Đề Mạ-pero gần cầu tàu lục tỉnh Sốc-TRANG

Kính thưa quí khách nếu có việc đi Sốc-Trăng tôi ở đường xin dừng bước ghé lại nghỉ nơi tiệm của tôi: Có phòng ngủ tinh vi khoan khoái, tại có quạt máy và đèn điện; tắm mát lại là đồ đồ sẵn tôi có bán các thứ rượu và cơm tây: việc nấu ăn cẩn kỹ lưỡng vì cứ do theo [illegible] Vĩnh-Sinh.

[illegible] có nguồn cá đồng cơm [illegible] tôi [illegible] một giờ [illegible] cho vừa ý.

Xin Quí-khách [illegible] tôi [illegible] tôi [illegible] thân cảm.

Chủ nhơn: Tân Cảnh kính mời.

Khương thới dit Trần-văn-Gông

[illegible] 178-180.

Trần [illegible] Bipon [illegible] hơi, [illegible] ra, đồ [illegible] Carbure) có ruột xe hơi [illegible] et GOODRICH et GOODYEAR có [illegible] xe máy hiệu M[illegible] xe [illegible] (Moteur) [illegible] les [illegible]

Xe máy [illegible] CEUTFOT AL CYON và [illegible] đồ đồng [illegible] đồ thứ và đồ [illegible] máy [illegible] ăn đồi mặt mùa hè [illegible] (Champagne de France)

Rượu Champagne, rượu Banyuls đỏ và trắng mua bên Tây ta (Vin blanc et rouge)

Xe [illegible] (OVERLAND 4 places) Moteur Canot 8 HP et 8 H-P, Máy Canot 18 mã lực và 8 mã lực (CAMION) 2 to-nes, xe Camion hai tấn, Máy bơm nước (Pompe Hélice pour canot) [illegible] đồng sẵn rồi.

Đồ bằng kẽm, gạo [illegible] đồ [illegible] nón và đồ mang áo Bercuse, portemanteau, [illegible] Chapeau, Chaise [illegible].

Xe hơi [illegible] và nước hơi [illegible] Pétrolin) bóng đèn khí (Ampoules [illegible] 220 volts.

Những đồ phụ tùng xe hơi, hiệu Ford Dodge Overland [illegible].

Những đồ máy [illegible] và bán lẻ, các ông các bà có cần dùng xin gởi thơ đến tôi sẽ mua mau lập tức gởi (Contre remboursement) đến chỗ.

Nay kính

Chủ nhơn: TRẦN-VĂN-GÔNG
Bijoutier PHNOM-PENH

Cao bạc

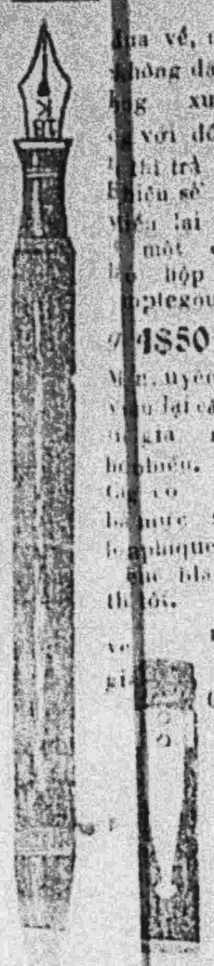

Có bán cây viết "PORTE PLUME À RÉSERVOIR" ngòi viết bằng vàng thiệt cao "PLUMES EN OR CONTRÔLE"

14k không sét không mòn Cốkhân (Acier) một đầu chấm viết, còn đầu kia thì viết chì Portemine, có [illegible] nhỏ dựng cầm cộng chì đã thay. Cây viết nầy nếu [illegible] gửi xài người năm không hư.

Xin dùng tướng răng cây viết nầy giống theo cây viết [illegible] khách

Nhà in Hậu Giang CANTHƠ

Hỡi Đồng-bang

Trong xứ ta có lò đạc một thứ rượu ngon lắm kêu là RHUMSTELLA lắm rõ ràng bằng nước mía

Ta nên mua rượu nầy mà [illegible] vậy mới [illegible] về [illegible] mới lợi trong xứ tiền đó.

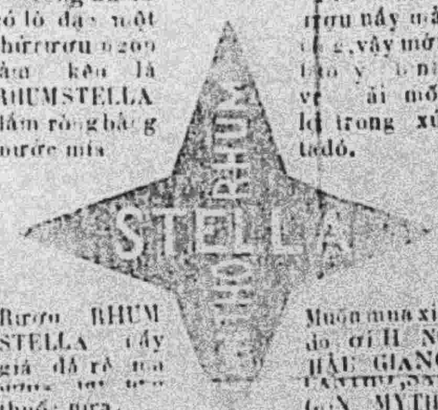

Rượu RHUM STELLA cây giá đã rẻ mua [illegible] thuế nữa. Mua uống rồi mới biết.

Muốn mua xin do nơi HÃNG HẬU GIANG CANTHƠ, SAIGON, MYTHO TRAVINH

SOCIÉTÉ des SUCRES et RHUMS
[illegible] Cochinchine

Vậy mối lợi càng ngày về tay đồn chưởng

Tôi chịu lành

Tôi chịu lành [illegible] bán đồ, cắt [illegible] sắp chỗ [illegible] bền. Lãnh mua và bán [illegible] dùng, như đồ nữ trang, [illegible] cầm đồ, đồ [illegible] trong nhà quán [illegible] mới [illegible] cũ, tôi một lời là [illegible] muốn cầm đồ [illegible] xin đem đến tôi mà thương nghị.

Tiệm tôi [illegible] chỉ vẽ, [illegible] (Bản thảo) bản đồ [illegible] cây trị các chứng bịnh và đồ cần dùng theo cuộc vệ sinh.

Vậy kính mời quí vị, nên có việc xin cố ấp đến [illegible], [illegible] chẳng phụ lòng người đến [illegible] hàng trong bước đường [illegible].

Lê-văn-Đàm
(Cantho ville)

XIN-LƯU-Ý

[illegible] tàu [illegible] AND-BEHIC chuyến rồi đây, tại ENTREPÔT DE VINHLONG có lại những [illegible] hoa [illegible] sau đây:

Trái táo riềm-đường (*Pruneux fourrés glaces*)

Từ hộp mỗi kilo, nửa kilo và phân tư kilo. Thật là thổ sản của nước Langsa, xin vị chế ẩm ngon lắm, bổ và nên cho mấy người tệ nhơn mới mạnh dùng lắm, rất quí, cái hộp làm rất chín chiến và kín đáo vững.

Xe máy "ALCYON" và HERCULE, Đồ phụ tùng xe kéo [illegible] là: Bánh-xe, nhíp-xe, tum-xe, vỉ-xe, cầm và đang vân vân.

Cả thảy giá bán [illegible] với các hãng lớn Saigon, mà lại có khi rẻ hơn nữa.

Xin quí tôn quan cố, mà [illegible] tiếp cận [illegible] nhà nầy một chuyến, sẽ biết người [illegible] từ tế, chiếu đãi [illegible] thế.

Cuí sướn: Nguyễn-thành-Diệm
Cần [illegible]

La-văn-Trọng

CANTHO

Bán sỉ và bán lẻ các sắc hàng tơ lụa hàng Tây, hàng Tàu, lãnh, xuyến nhuộm tại caolanh, Hàng Bắc-kỳ.

Lương, băng, xuyến, the, lụa v..v...

Lãnh rộng may áo giá từ 6$50 tới 7$50 một cây.

Lãnh hẹp mỗi cây hai quản giá từ 6$00 tới 6$50.

Vải may mùng trắng và ngộ lấm một cây 20m40 khổ 0m80 một cây may được một cái mùng bề dài 2m00 bề ngang 1m60 chưa cửa 0m80 giá từ 5$00 tới 6$00 một cây.

Mền tây bông lông chiên nhiều cỡ lớn nhỏ giá từ 5$00 tới 20$00 một cái.

Bố đồng bà các thứ màu, hột-ga, điểm [illegible] cây, [illegible] giá từ 2$40 tới 3$40 một cây. [illegible] thứ dụ đồng ông.

Có nhiều thứ *satin* đen và màu, may áo dài rất đẹp giá từ 14$00 tới 20$00 một áo dài.

Nón nỉ *feutres* và nón *casques* đủ kiểu giày *bottines* đen, vàng, hoặc hai màu giày Ta, dép Bắc-kỳ, đủ thứ đồng tây chưng đã, chưng đồng, đồ *manchon*.

Chư quí khách ở xa muốn lấy kiểu hàng (*échantillon*) hỏi giá, hoặc muốn mua món chi, cứ viết thơ cho tôi thì tôi sẽ tính giá thiết nhẹ, vì đã có giá riêng tính cho bạn hàng chẳng hề tính mắc bao giờ.

Hàng gởi theo cách lãnh hóa giao ngân (*Contre remboursement*).

Nếu gởi tiền trước thì sẽ được trừ tiếp huê hồng 2% về cái phần tiền trả trước đó.

Gởi [illegible]: *La-văn-Trọng*
Đường Kinh-Lấp
Cantho

Muốn mua mật ong

Ai có MẬT ONG muốn bán mấy tạ xin do nơi Bổn-quán.

An-quán An-Hà Cầnthơ

MỸ KÝ

TRƯƠNNG NGỌC-GIU Propriétaire

Tiệm họa chạm dung và khắc con dấu ở đường Turc. số 16, ngang nhà hàng Mottet – SAIGON

Kính cáo cùng chư Quới-khách đặng hay, tiệm tôi có khắc con dấu bằng đồng, bằng mủ thung, bằng cây—có chạm bằng đồng, cùng chạm nhân hiệu—có làm mô hình chạm bằng đá cẩm thạch, có thờ hoa chưndung, nhâm bình người mà vẽ; vẽ bằng dầu sơn và bố vẽ nước thuốc màu, hay là bằng mực tàu, hoặc bằng viết chì than—hoa hiên, pên, tranh sơn thủy theo rạp hát—khắc hình chơn dung vô bằng đồng, bằng đá cẩm thạch để thờ mô hình trang cẩm cần chỉ [illegible] phải—có thờ chạm các thứ cây danh mộc.

Như Quới Khách nào muốn hỏi giá tiền về mấy chi xin gởi thơ cho tôi, tôi sẽ ấn cáo bạch (Catalogue).

Trương Ngọc Giu, Cần khải.

Một việc khá lắm

Có quan Giám đốc Quesnel sắn lòng muốn bán hai sở ruộng của ngài, ở tại Thập-mươi Mỹtho, sở thứ nhứt được 46 mẫu, ở dựa mé kinh, sở thứ nhì được 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là kinh Tổng đốc Lộc, kinh nầy xang mới vét lại lớn lắm, bề ngang chừng 40 thước nên tiện bề chở lúa ruộng lắm, và như muốn chở lúa thẳng lên Chợ-lớn đi ngã sông Vaico cũng dễ lắm.

Hai sở ruộng đó đều là đất thuộc tốt lắm, hàng [illegible] tốn công khai phá cho nửa hết, lại sẵn trong đất có mười ba cái đìa, cá rất đại lợi. Có một sở đất khác kề cận với hai sở ruộng nói trên đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của hiệu Speidel đã bị nhà nước tịch thâu lại và có lẽ trong một ít lâu sẽ giao gia bán.

Hai sở ruộng của quan Giám-đốc Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 ở [illegible] ngàn gia.

Ai muốn mua hai sở đất ấy xin gởi [illegible] Quesnel tại [illegible] sở Nhà [illegible] An [illegible]

Đồng hồ hiệu LIP

Đồng hồ mà người ta hay kiếm mua là đồng hồ hiệu **LIP**

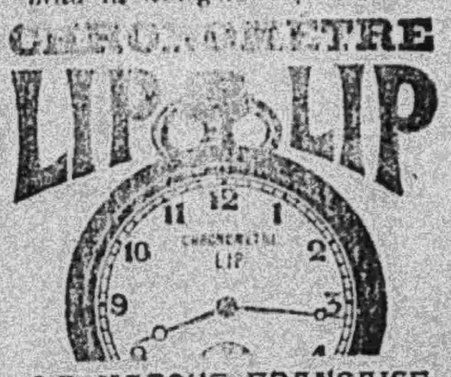

LA MARQUE FRANÇAISE
(Montres de Précision)
EN VENTE CHEZ LES BONS HORLOGERS
Exiger la marque LIP sur le cadran

SAO VẬY?

Vì máy nó tốt lắm, nó chạy đúng, chắc và lâu hư, khỏi tốn tiền sửa mãi như các đồng hồ khác

SAO NỮA?

Vì nó là hiệu Langsa và giá nó rẻ lắm.

THIỆT KHÔNG?

Mua thử một cái dùng, hay là hỏi thăm những người đã có sắm đồng hồ hiệu **LIP** *thì biết.*

En vente chez les bons horlogers
Exiger la marque LIP sur le cadran

CÓ TRỮ BÁN TẠI:

Hãng LES GALERIES DE L'OUEST *là hãng* HẬU GIANG DƯƠNG HÀNG **Saigon, My tho, Cantho và Trà vinh**

Tại nhà in Hậu-giang

Nhà in Hậu-giang từ buổi tạo sáng đến nay trót năm năm, nhờ chư quí ân tử lục-châu chiếu cố [illegible] ngày một thạnh phát. Hiện nay thầy thợ tính cả ba bốn mươi người, máy sắm thêm đủ cả. Chư vị muốn cần dùng đặt thiệp số, giấy viết thơ, đóng sách, bất cứ món nào, hãy hiệu cùng sẵng lòng làm cho vừa ý.

Có bán sách:

Kim tuy tỉ hạ tức	1.$20
Kim bạch kỳ duyên	0.80
Truyện Kiều tâm [illegible]	0, 30
Trò chơi	0, 50
Tuần tra pháp lệ	1, 20
Đồng ấu tự vi	0, 40
Khuyến sĩ ca	0, 20
Hồi tơ nguyệt	0.10
Ngũ-phụng lâu	0.20
Sách Thương-dụng	2, 60
Sách giúp cho hương chức có quyền thi hành chức trách	3, 00
Tuồng kim Thạch kỳ duyên	0, 80

Tự điển, sử ký v. v.. không thể kể hết.

Có làm in đủ các kiểu Catalogue có hình, như: đồ phụ tùng xe máy, các thứ đèn, đồ dùng trong nhà và đồ ăn bàn (vaisselles), nhiều clichés tốt lắm, giấy [illegible] rửa hình 6/2×9; 9×12; 13×18, nước hiệu rửa hình.

Máy viết hiệu «Smith Premier» 10 máy viết hiệu Virotype [illegible] nhứt hạng.

Bổn hiệu tại định [illegible] bất cứ món gì, các ngài muốn [illegible] trả bằng [illegible] thee giá [illegible] mà thôi.

Nay đã [illegible] giảm xin chư vị tường tình, [illegible] cố người mình trong việc anh tranh quyền lợi.

Trần-đắc-Nghĩa
Quản-lý Ấn-quán An-hà (Cầnthơ) cẩn cáo.

Le Gérant, TRẦN-ĐẮC-NGHĨA
Certifié l'insertion ci-contre
Le Gérant,

Cantho 29 Décembre 1921
Vu pour légalisation de la signature de Mr Trần-đắc-Nghĩa
Le Maire

CANTHO – IMPRIMERIE DE L'OUEST
Certifié l'insertion conforme
L'Imprimeur